



Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Dante-kiállítás a Nemzeti Múzeumban*

Forrás:

Szózat

Bp.

1921. 7/5

(Hely) (Idő) (Kötet)

Osztályozás

Tárgy

708

Hely

Idő

1921

Személy

Dante-kiállítás a Nemzeti Múzeumban

**Kodexek, ösnyomtatványok, festmények, relikviák —
A világ legkisebb Divina Commedia kiadása**

A Korvin Mátyás Egyesület, melynek célja a magyar-olasz barátság istápolása, a magyar és olasz kulturális kapcsolatok fenntartása és kimélyítése, most, röviddel azután, hogy Itália hallatlan fénytel és elragadtatással ünnepelte világbirodalmi nagyságát, a hatszáz év előtt született Dante Alighieri, a Divina Commedia csodálatos nyelvészeti barát-költőjét, szép és lélekemelő formában talált módot arra, hogy e nagy olasz kulturális jelent. egész sor verskéziratból látunk poétáinktól, mert alig volt magyar költő, akit ne ihletett volna dalra a Pokol. Purgatórium, Paradicsom megalkotójának gigantikus szelleme.

A képek közül kiemelkedik *Thian Mór* képe: Dante Beatrice-vel a mennyországban, megragadó a *Dore* eredeti képe, mely a Pokol bejáratát ábrázolja, a képen a festő kézírása, melyben művét *Liszt Ferencnek* dedikálja, *Markó Lajos* huszonöt eredeti és művészi rézkarccal szerepel, egy esztendő ernyedetlen munkája gyümölcseként, földolgozva a Pokol összes jeleneit. *Rodin*, az újabb kor legkiválóbb szobrászának rajztanulmányait is föllevi itt a közönség, mert tudvalevő, hogy *Rodin* számos szobrát, így a Gondolkodót, a Dante Pokol-ja számára készítette, Dante-maszkok, Dante-plakettek, Dante-rajzok, Dante-szobrok, Dante-bottikok, Dante-illusztrációk, a művészet és iparművészet java termése. A Dante-zeneirodalom is képviselve van *Liszt Ferenc*, *Hubay Jenő* és mások szerzeményével, mert e nagy költő napként vonzotta magához és egyformán foglalkoztatta a művészet és iparművészet minden fajtát. A 24. számú szekrényben egyéb műtárgyak között ott áll Dante ravennai sirkápolnája tömör ezüsből, mintegy 50 cm. magas, sulya lehet ötven kilogram,

(Hely) (Idő) (Kötet)
egykor IX. Pius pápáé volt, legutóbb Horváth Nándor ajándéka folytán az Egyetemi Könyvtár Dante-szobájának az ékessége lett. Ime, a vázlatos ismertetésből is nagyjában kiviláglik a kiállítás rendkívül magas színvonalu, pazar gazdagsága. Nem hallgathatjuk el, hogy a kiállítás rendezésének főértelme egyik jelenlegi legfanatikusabb Dante-kultuszüzenket, *Kapossy Józsefet* illeti, ki életéből mintegy harminc esztendő t szentelt Dante kultuszának. *Kapossy József*, aki lelkesedve járkel a szekrények között és nem szűnik meg örömteljes hangon magyarázni, fölhevni a figyelmünket arra is, erre is, maga is számos ritkabecsű műtárgyat, főleg kéziratot állított ki. Mellette a rendezésben *Czakó Ervin* fiatal tudósunk segédkezett odaadással.

— Meg akartuk mutatni a világnak, — mondta nekünk *Kapossy József* — hogy az olasz művészetek mellett itt különben is magasfoku, kiforrott, régi patinájú kulturával találkozhatik bárki is. Egy ilyen nemzetet pedig, mely a szépet és nagy-szerűt ennyire megbecsüli, nem lehet a barbárság és az alacsonyabbfoku kultúra igájába kényseztetni.

Igen, a Dante-kiállítás beszélni fog! esemény alkalmával nemcsak együttérzésünket és együttünnepelésünket, hanem egyszersmind nemesen kiforrott kulturáltságunkat is kifejezésre juttassa. Vasárnap délelőtt 11 órakor nyílik meg a

Korvin Mátyás Egyesület Dante-kiállítása a magyar Nemzeti Múzeum kupolacsarnokában, hogy demonstrálja minden kétséget kizáró világossággal azt a tényt, hogy a magyarságban, mely most mindenektől elhagyatva, a nyers erőszak brutális hatalmi szavára balkáni népek prédájaként elvesztette ezeréves földjének legjavát, hosszú évszázadok óta megvolt minden magasrendű ideál iránt a fogákony szeretet és mi, kiknek arcába oly könnyen vágta tájékozatlan és félrevezetett nyugati kulturnépek a barbárság vádját, mindig is fáradhatatlanul üztük, bármilyen nemzet fiaai voltak is

azok, a nagy szellemek kultuszát. A Dante-kultusz: a Korvin Mátyás Egyesület Dante-kiállításának tanúsága szerint nem máról holnapra keletkezett minálunk, hanem egyidejű a hallhatatlan költő önhazájának iránta való kultuszával. Minden világ-irodalmi alak kultusza elsősorban az életével, szellemével és műveivel kapcsolatos, a művészetek minden ágából való műtárgyak, ritkaságok szeretetteljes gyűjtéséből áll. Ez a kultuszunk külsőségeiben való megnyilatkozása, mely van olyan jellemző és meggyőző, mint az a kultusz, mely ezzel párhuzamosan a lelkek mélyében észrevélenül folyik. A Dante-kiállításunk gazdag és változatos tartalmát művészetet kedvelő és a Dante lelkének hódoló magyarság évszázados munkája hozta össze magyar földön.

Akkor, amikor fölmerült a terv, hogy a Dante-emlékeket összegyűjtve tegyük közszemlére, voltaképpen még a legbeavatottabbak sem sejtették, hogy ilyen gazdag és dus gyűjteményt fog üdvözölni a maga disztermében a Nemzeti Múzeum. Azonban a fölhevésre megmozdult műpártoló társadalomunk s az eredmény az, hogy bátran elmondható: Ennél gazdagabb, változatosabb és teljesebb Dante-kiállítást egyetlen kulturnemzet sem rendezhetne most. A kiállítás nagyterme zsúfolásig tele van a kiállított tárgyakkal, ugyannyira, hogy igen sok beküldött tárgyat alig, vagy egyáltalán nem is lehetett elhelyezni. Különben is a rendezőségnek főtörekvése az volt, hogy csak az igazán becses és ritkaságszámbamenő, vagy magas művészi értéket képviselő tárgyakat szemléltesse. Mindjárt a bejáratnál, a folyosón két hatalmas vitrinben főlőrákoszik előttünk a Dante-világirodalom, az üvegbúra alatt a legkülönbözőbb nyelvű Dante-tanulmányok, Dante alakját ismertető művek cimlapjai fehérlenek. Különösen kedvező alkalom és utmutatás mindazoknak, akik a Dante-irodalommal meg akarnak behatóan ismerkedni. Belépünk a terembe és itt a műtárgyak sokfélesége folytán az első pillanatra majdnem tulnehez is a tájéko-

szintén megvan itt. **S**a kéziratgyűjtemény is, melynek java részét világhírű Dante-kutatóknak magyar kutatókhoz intézett levelei alkotják, a ritkaságyűjtők szemében megbecsülhetetlen kincset jelent. Olasz nyelven a Divina Commedia eddig mintegy kétszázféle kiadást látott, ezeknek is legnagyobb része gyarapítja a kiállítást. Itt látjuk az „Isteni színjáték“ legapróbb kiadását, mely egy öt centiméter magas, négy centiméter széles és három centiméter vastag parányi könyv, öt évig szedték, a betűi oly aprók, hogy csak nagyítóval fedezhetők föl azok s a szedésbe két ember megvakult. Ez a könyv eladó, vételára 10.000 korona, mert nem unikum. Ellenben a kiállított ősnymtatványok becsértéke darabonként legalább egymillió korona. Külön gyűjteményt alkotnak a magyar Dante-fordítások, köztük olyanok, melyek még nem is jelentek meg nyomtatásban, így például *Bálint Gyula* teljes Divina-fordítása 1850-ből, voltaképpen a legelső magyar fordítás, mellette ott látjuk *Kenedy Géza* fordításának kéziratát, mely a *Franklin* kiadásában fog tudunkkal megjelenni. *Kossuth Lajos* Dante-tanulmánya, ragyogó tollu esztétikusunknak, *Péterffy Jenőnek*, Dante-esszéje, mely angol, francia, német fordításban is meg-

zódás:

A falakon festmények, rézkarcok, rajzok, közbül huszonhárom üvegszekrényben nyomtatványok, kéziratok, plakettek és ötvösmunkák dúshalmaza. Kétségtelen, hogy a kiállítás legértékesebb részét a nyomtatványok alkotják. A világon ma mindössze tizenöt Dante-ősnymtatvány van, annál csodálatosabb, hogy e tizenötből öt magyar tulajdon, egy 1472, kettő 1491, egy 1493, egy 1497-ből való. Ez az öt ősnymtatvány Léderer Sándor, a pannonhalmi apátság, a Szépművészeti Múzeum és a Magyar Tudományos Akadémia tulajdona. Ott látjuk a magyarországi kodexeket, mint a Corvin-kodexeket, melyekben Dante-kapcsolatok és utalások vannak, az 1500-tól 1800-ig megjelent harmincféle Dante-kiadásnak a fele